

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Klatovy, Tolstého 765

Tolstého 765, 339 01 Klatovy

Identifikátor školy: 600 068 650

Termín konání komplexní inspekce: 3. – 25. dubna 2003

Čj.:	044 116/03-2601
Signatura:	kd2cw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní školu Klatovy, Tolstého 765 zřídilo jako příspěvkovou organizaci Město Klatovy, Městský úřad Klatovy, nám Míru 6 339 20 Klatovy na základě usnesení zastupitelstva ze dne 18. června 2002.

Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. 9. 1999 škola sdružuje Základní školu Klatovy, Tolstého 765 s kapacitou 720 žáků, školní družinu o kapacitě 75 žáků a jídelnu s kapacitou 750 jídel.

Škola vzdělává žáky podle platného vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 na I. i II. stupni. Od 1. září 2003 byla zahájena rozšířená výuka jazyků ve třídě III.B. Třetí hodina tělesné výchovy a navazující nepovinné sportovní aktivity ve třídách VI. A, VII. A, VIII.A a IX. A umožňují škole zaměřit se i na sportovní zdatnost žáků.

Výuka probíhá v dobře udržované budově pavilonového typu s esteticky působivým interiérem. V době konání inspekce školu navštěvovalo 458 žáků zařazených do 19 tříd.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem k platným učebním plánům a učebním osnovám na I. stupni základní školy a školní družině, na II. stupni v předmětech český jazyk, anglický jazyk, dějepis, fyzika, matematika, občanská, rodinná a tělesná výchova
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu
- bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a požární ochraně

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení této oblasti je vztaženo k celé škole vzhledem k její velikosti a personálnímu obsazení. Ve školním roce 2002/2003 zabezpečuje výchovně-vzdělávací činnost 30 pedagogů. Na prvním stupni jsou všichni pedagogové odborně i pedagogicky způsobilí. Na druhém stupni činí aprobovanost učitelů 80,97 %. Učiteli bez příslušné aproby jsou vyučovány předměty výtvarná, hudební a rodinná výchova, praktické činnosti, informatika a 6 hodin anglického jazyka.

Stávající ředitel byl ustanoven do funkce z rozhodnutí krajského úřadu a se souhlasem obce s účinností od 1. února roku 2002. Na jednání pedagogické rady dne 7. února 2002 seznámil předběžně učitelský sbor a zaměstnance školy se svou představou systému vedení zaměstnanců při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy. Na začátku školního roku 2002/2003 byla vytvořena nová struktura řízení - širší vedení školy, které zahrnuje kromě ředitele a jeho zástupce vedoucí předmětových zařízení, hospodárku, vedoucí školní jídelny a školníka. Nová koncepce rozvoje školy byla dána k připomínkovému řízení předmětovým komisím. Čtyři předmětové sekce byly nově ustanoveny pro předměty I. stupně, pro výuku jazyků a dějepis,

přírodovědné předměty a předměty s výchovným zaměřením. V době konání komplexní inspekce byla jejich činnost teprve v začátcích a jejich působení nebylo ve výchovně-vzdělávacím procesu patrné.

Formou informačního bulletinu byla přehledně zpracována „Organizace školního roku 2002/2003“. Dokument téměř vyčerpávajícím způsobem poskytuje orientaci v činnosti školy v oblasti výchovně-vzdělávací, organizační, v zajištění provozu, obsahuje důležitá data a termíny. Nedostatkem jinak kvalitně zpracovaného bulletinu je nezařazení nově zavedené rozšířené výuky jazyků do údajů o výchovně-vzdělávací činnosti školy a chybné uvedení tříd s navýšenou hodinovou dotací tělesné výchovy jako tříd s rozšířenou tělesnou výchovou. Tento dokument je dostupný učitelům a zaměstnancům ve sborovně školy. Aktivita školy a další úkoly pro učitele jsou dále upřesňovány v pravidelných týdenních plánech rovněž vyvěšovaných ve sborovně. V týdenních plánech jsou uváděny i termíny dalšího vzdělávání pedagogů, které se řídí vlastním ročním plánem. Plán je zpracován na základě potřeb školy, požadavků učitelů a množství přidělených finančních prostředků.

Výchovný poradce je ustanoven do funkce od 1. září 2002. Nemá požadovanou odbornou kvalifikaci, ale jeho předcházející působení jako zástupce ředitele a ředitele v základním a speciálním školství i odbornost speciálního pedagoga je předpokladem pro kvalitní výkon této funkce. Práce výchovného poradce se řídí obsažným ročním plánem práce rozčleněným na jednotlivé měsíce školního roku. Administrativa související s volbou povolání, týkající se žáků s vývojovými poruchami učení, výchovných problémů i jednání s rodiči je vedena pečlivě a přehledně. Je stanoven konzultační den pro rodiče a žáky. O své činnosti informuje výchovný poradce žáky a rodiče i prostřednictvím nástěnky. K dobré orientaci v oblasti volby povolání slouží rodičům i možnost přístupu k internetu na webové stránky středních škol. Výchovný poradce spolupracuje s úřadem práce i pedagogicko-psychologickou poradnou, svolává aktiv rodičů k informacím o volbě povolání, zajišťuje exkurze a náborové akce, propagační materiál, informuje třídní učitele, provádí monitoring umístění žáků. Aktuální zprávy o své činnosti podává při jednání pedagogické rady školy.

Kontrolní činnost vedení školy je realizována podle „Plánu kontrolní činnosti 2002 - 2003“, který zahrnuje kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu, BOZP a PO. Přílohou je „Plán a pravidla hospitační činnosti šk. rok 2002/03“, který stanovuje formu hospitační činnosti a další zásady, kterými se kontrolní činnost řídí. Přístup vedení školy ke kontrolní činnosti je otevřený a odpovědný - dokument je učitelům přístupný ve sborovně, stanovené zásady i poměrně četnou hospitační činností se vedení školy daří plnit. Méně důsledně je prováděna kontrola dokumentace školy. V průběhu inspekční činnosti byly zjištěny dílčí nesrovnalosti ve vyplňování třídních knih a třídních výkazů a chybně vyplněná vysvědčení. Slabým místem nově zavedené a dobře promyšlené kontrolní činnosti je zpětná vazba směrem k učitelskému sboru. Chybí systematické seznamování pedagogů se závěry z kontrolní činnosti a následnými opatřeními. Přes některé nedostatky v nově zaváděném kontrolním systému bylo patrné, že četná hospitační činnost a otevřenost vedení školy směrem k učitelům a žákům má pozitivní vliv na hladký provoz školy, její atmosféru i slušné chování a vystupování žáků.

Pro zabezpečení plynulého chodu školy slouží kvalitně zpracovaný, funkční, organizační řád, schválený 28. srpna 2002. Kompetence a pracovní povinnosti pedagogických a ostatních zaměstnanců školy jsou jasně vymezeny podle jejich pracovního zařazení. Nechybí ustanovení povinností výkonu dozorů, způsobu postupu při úrazu žáka a při vyplňování dokumentace školy. Řád školy pro žáky obsahuje kromě povinností i práva žáků a zákaz distribuce návykových látek, odmítá šikanování. Uvedeno je i telefonní číslo Linky bezpečí.

Vnitřní informační systém je zajištěn jednáními pedagogické rady, provozními poradami. Na nástěnce ve sborovně jsou kromě potřebných dokumentů a týdenních plánů vyvěšovány

i aktuální příkazy ředitele školy. Velmi podnětným informačním místem je rozsáhlý nástěnný panel ve vestibulu školy. Přehledným způsobem jsou zde soustředěny zprávy o akcích školy, úspěších žáků v soutěžích, kulturních událostech města, zprávy výchovného poradenství. Významné místo zaujímá „Ředitelské okénko“, ve kterém ředitel školy oslovuje žáky, informuje, chválí a zaujímá stanoviska k záležitostem školy.

O prospěchu a chování žáků jsou jejich rodiče informováni prostřednictvím žákovských knížek a deníčků, na třídních aktivech a při k individuálních konzultacích. Vzájemný kontakt školy a rodičů zprostředkovává i aktivní sdružení rodičů SRPDS, které se finančně a organizačně podílí na činnosti školy, přispívá i na její vybavení. Velmi dobrá je pravidelná spolupráce s příslušnými mateřskými školami. Vedení se kontaktuje s rodiči budoucích prvňáčků, žáci prvních tříd připravují pro své budoucí spolužáky divadelní představení.

Škola se velmi dobře prezentuje na veřejnosti řadou akcí zejména v oblasti sportu. Jako přípravu na oficiální soutěž organizuje tři kola Atletické ligy základních škol, v rámci okresu pořádá gymnastické soutěže a okresní finále přeboru horských kol, spolupořádá Městský pohár horských kol. V prostorách školy prezentuje svou činnost Dům dětí Klatovy. Jsou zde organizovány soutěže Českého svazu včelařů a Českého svazu zahrádkářů. Škola je důležitou základnou pro pořádání cyklomaratonu „Král Šumavy“.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem vykazují pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení tohoto sledovaného jevu je vztaženo k celé škole. Základní škola je umístěna v budově pavilonového typu, o jejíž vnitřní prostory a estetický vzhled je viditelně pečováno. Z výzdoby vstupního vestibulu a chodeb je patrné, že ve škole pracují nadšené výtvarníci. Ve škole je důsledně dbáno na čistotu. Třídy jsou vybaveny starším, funkčním, ale opotřebovaným nábytkem. Vymalování kmenových učeben nese značné známky opotřebení. Úroveň výzdoby jednotlivých učeben se výrazně liší. Vyhlášená soutěž o nejlepší třídu je snahou o zlepšení jejich estetického vzhledu.

Ve škole jsou k dispozici odborné pracovny fyziky, chemie, hudební výchovy, informatiky, výtvarné výchovy, přírodopisu, německého jazyka, dvě učebny anglického jazyka a dřevodílna. Vybavení odborných učeben umožňuje kvalitní výuku daných předmětů. Pro sportovní vyžití žáků a výuku tělesné výchovy jsou k dispozici dvě tělocvičny vybavené potřebným náradím. Škola využívá pro výuku i stadiony zimní a atletický, které jsou v blízkosti školy. Vlastní školní hřiště je ve špatném stavu a vyžaduje finančně nákladné úpravy.

Zabezpečení výuky učebnicemi, pracovními sešity a názornými pomůckami je na prvním i druhém stupni celkově velmi dobré. Škola vytvořila kvalitní materiální zázemí pro zaváděnou rozšířenou výuku jazyků. Vyučující mají k dispozici didaktickou techniku a učební pomůcky, které jsou podle aktuálních potřeb průběžně obnovovány a doplňovány (učebnice, mapy, slovníky, odborná literatura pro učitele, mluvnické přehledy).

Bohatá je videotéka určená pro výuku řady předmětů. K dispozici je i dostatečné množství audiovizuální techniky. Dostupné materiální vybavení je využíváno účelně.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE (V SOUČÁSTI ŠKOLY, STUDIJNÍM OBORU, UČEBNÍM OBORU, SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ)

Realizace vzdělávacích programů

Výuka je v souladu s učebními plány přijatého vzdělávacího programu.

Kontrolovaná povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na I. stupni základní školy

V rámci komplexní inspekce byly hospitovány všechny vyučovací předměty na I. stupni základní školy s výjimkou německého jazyka. Absence metodického sdružení ve škole (ustanoveno v březnu 2003) se projevila v dlouhodobém plánování výuky. Obsahy učebnic jsou upřednostňovány před požadavky učebních osnov. Bylo zjištěno nerespektování Úprav a doplňků vzdělávacího programu Základní škola č. j. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998.

Pravidelná účast některých vyučujících na dalším vzdělávání se pozitivně projevila v kvalitě některých zhlédnutých hodin.

Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla pečlivá a promyšlená. Učivo na sebe navazovalo, bylo kontinuálně propojeno. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala zvolenému učebnímu programu. Výukové cíle respektovaly aktuální složení třídy a charakter učiva. Učební osnovy byly plněny.

Učebny žákům poskytují podnětné pracovní prostředí. Jsou funkčně vybaveny zachovalým školním nábytkem. V některých třídách byl vzhledem k počtu žáků dostatečný prostor pro netradiční metody a formy práce a relaxaci, ale jen někteří vyučující těchto příznivých podmínek využívali. Zabezpečení výuky učebnicemi, pracovními sešity a názornými pomůckami je velmi dobré. Učitelky si některé potřebné názorné pomůcky vytvářejí samy. Výpočetní technika do vyučování zařazena nebyla.

Stavba hodin se opírala o frontální způsob výuky, částečně obohacený o různé formy samostatné a skupinové práce. Tradičně pojatá výuka se vyznačovala vhodným střídáním činností, učivo bylo vyvozováno logickým způsobem, věcně správně s důrazem na mezipředmětové vztahy. Zásady názornosti a přiměřenosti byly respektovány. V přírodovědných předmětech byly efektivně využity regionální prvky. Žákům s vývojovými poruchami byla věnována náležitá péče a individuální pomoc. Frontální organizace práce v některých případech neposkytla prostor pro činnostně pojaté aktivity žáků. Výraznější využití kooperativních technik učení nebylo ve sledované výuce zaznamenáno.

Psychohygienu vyučovacího procesu byla negativně ovlivňována absencí relaxačních a pohybových aktivit. Ojedinele docházelo i k nedodržování zásad návyků při psaní.

Pro navození vhodné atmosféry dokázali někteří vyučující přiměřeně využít vstupní motivaci. Uplatnily se písničky, hádanky, rébusy i jiné motivační výzvy, kterými se žáci aktivně a nenásilně zapojovali do vyučovacího procesu. Průběžně byli motivováni pochvalami, didaktické hry byly jako stimulační prostředky používány v menší míře. U nejmenších žáků bylo s větší četností zaznamenáno okamžité pozitivní ocenění pochvalou.

Závěrečné hodnocení na konci vyučovacích hodin často scházelo nebo bylo globální a neadresné. Někteří vyučující si na něj neoponechali potřebný časový prostor. Sebehodnocení žáků zaznamenáno nebylo. Celoroční třídní hry nejsou k hodnocení využívány, v třídních

kolektivech nejsou vytvořena třídní pravidla (úmluvy) chování žáků. Frontální organizace práce a převažující verbalismus ze strany některých vyučujících umožňoval spíše komunikaci učitel-žák, méně interakci a komunikaci mezi žáky navzájem. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce. Ve třídách panovala klidná a nestresující atmosféra.

Výuka na I. stupni základní školy vykazuje negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Anglický jazyk (I. a II. stupeň)

Rozsah i obsah učiva daného předmětu odpovídal požadavkům učebních osnov. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je plánováním zajištěna, učební osnovy jsou plněny.

Jako volitelný předmět je v osmém a devátém ročníku realizována výuka předmětu Konverze v anglickém jazyce s jednohodinovou týdenní dotací.

Sledovaná výuka měla zpravidla promyšlenou strukturu s jasně vymezeným vzdělávacím cílem. Výběr použitých metod a forem práce korespondoval s náročností učiva a respektoval věk i schopnosti žáků. Většina vyučujících zahajovala hodiny aktivitami cíleně zaměřenými na úvodní "rozmluvení se" a navození cizojazyčné atmosféry. Učivo bylo žákům podáváno srozumitelně, při vyvozování nových poznatků byli dostatečně zapojováni do výuky. K upevnění a procvičení učiva učitelé uvážlivě volili typy a množství cvičení. Žáci pracovali se zájmem, byli schopni soustředění a samostatnosti při plnění zadávaných úkolů. Na pokyny pedagogů, které byly promyšleně a jasně formulované reagovali dobře. Vyučující zpravidla důsledně dbali na upevňování návyků správné výslovnosti. Výrazným pozitivem bylo prohlubování všeobecných kompetencí žáků zejména v oblasti reálií a kultury zemí studovaného jazyka. Pro získání zpětné vazby učitelky obvykle využívaly formu kontroly překladem nebo kladením kontrolních otázek. Ve vhodných fázích výuky byly zařazovány učební činnosti s relaxačním a aktivizujícím účinkem (písň, prvky dramatické výuky, jazykové hry).

Účelné střídání metod a forem práce, nápaditost a různorodost zadávaných úkolů měly pozitivní dopad na aktivitu žáků a efektivitu výuky. Hodiny, které postrádaly potřebnou dynamiku s nižší účinností organizace práce, byly zcela ojedinělé. Negativem některých hodin byla absence hodnotícího shrnutí bezprostředně po ukončení učební činnosti, žáci nezískávali nutné korekční informace. Možnost zapojení samotných žáků do činnosti vzájemné kontroly využívali pouze někteří vyučující.

Kromě základních učebnic používali učitelé k aktualizaci učiva a motivaci žáků názorné pomůcky a další didakticky funkčně upravené materiály. Efektivitu výuky celkově zvýšilo účelné využití auditivní techniky, videorekordéru a zpětného projektoru.

Verbální a neverbální komunikace učitelů byla kultivovaná. Na psychohygienické podmínky výuky měla příznivý vliv úroveň vzájemné komunikace a interakce mezi učiteli a žáky.

Celkově je výuka anglického jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova (I. a II. stupeň)

Předmět je vyučován v souladu se schválenými učebními dokumenty. Třídy na druhém stupni školy s označením „A“ mají o hodinu zvýšenou dotaci tělesné výchovy a další 2 hodiny jsou vyučovány sportovní a pohybové hry jako nepovinný předmět. Učitelé mají zpracovány časově-tematické plány rozdílné kvality. Některé jsou funkčně zpracované, jiné jsou pouze formální. Bezprostřední příprava na výuku byla převážně promyšlená, pečlivá a zodpovědná. Celková koncepce výuky tělesné výchovy však postrádá jasně specifikované vzdělávací cíle.

Odborně a pedagogicky způsobilí vyučující mají ke své práci velmi dobré materiální i prostorové podmínky. Dostatek míčů a tělocvičného náčiní umožňuje kvalitní a efektivní výuku. Obě tělocvičny měly podlahu natřenou protiskluzovým lakem, byly uklizené a čisté. K výuce jsou využívány i zimní a atletický stadion v blízkosti školy.

Převládajícím didaktickým řídicím stylem byl styl příkazový, který se navenek projevuje dobrou formální kázní. K motivaci bylo nejčastěji využíváno různých forem soutěží, ale také osobního příkladu a adekvátní zpětné vazby. Ojedinele byla použita záporná motivace formou navýšení fyzické zátěže. Hodnocení žáků ve sledované výuce bylo účelné, dostatečně četné a bylo jim převážně odpovídající zpětnou vazbou.

Učitelé efektivně využívali proudových, frontálních i skupinových forem práce. U části z nich měla velmi slabou úroveň průpravná část, kdy někteří učitelé využívali k vedení rozcvičení žáky, kteří na tento úkol nebyli soustavně a promyšleně připravováni. Kvalita takto vedené průpravné části byla nízká a zřetelně se projevila především u chlapců. U některých vyučujících na prvním stupni a u dívek na druhém stupni byla naopak průpravná část velmi dobře promyšlená. Obsahovala prvky speciálního rozcvičení a respektovala zdravotní zásady využíváním cviků k odstraňování růstových a pohybově funkčních nedostatků. Efektivně byly zařazovány strečinkové formy ke zvýšení pohyblivosti. Část sledovaných hodin postrádala konkrétní vzdělávací cíle, učitel se soustředil pouze na rozvoj fyzické kondice prostřednictvím soutěživých her. Nesprávně bylo používáno povelů při nástupech v úvodních částech hodin.

Vzájemná interakce a komunikace probíhala většinou v souladu se stanovenými pravidly. Pokyny učitelů byly jasné, srozumitelné a stručné a žáci je respektovali. Komunikace ze strany žáků byla přirozená, žáci až na řídké výjimky ukázněni.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách byla celkově velmi dobrá.

Český jazyk

Předmět je vyučován učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Rozsah výuky českého jazyka byl v souladu se schváleným učebním plánem. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla plánováním zajištěna. Učební osnovy byly plněny.

V bezprostřední přípravě pedagogů na výuku byl patrný jejich zodpovědný přístup k práci. Náročnost vzdělávacích cílů byla stanovena s ohledem na věk žáků a zvláštnosti jednotlivých tříd. Jen ve dvou ze sledovaných hodin byla zaznamenána velmi dobrá práce učitelky s žáky s vývojovými poruchami učení a individuální přístup k nim.

Nové učivo bylo uváděno v přiměřeném rozsahu, pro žáky adekvátním a srozumitelným způsobem. Výklad jazykového učiva byl propojen s nácvikem na vhodně volených typech cvičení. Míra porozumění byla obvykle ověřována kladením kontrolních otázek. Žáci pracovali v přiměřeném pracovním tempu. Bylo dbáno na správnou spisovnou výslovnost, méně na odpovídání celou větou. Z pohledu využitých organizačních forem práce převládal velmi dobře vedený frontální způsob výuky.

Zásady psychohygieny byly dodržovány.

Cílená vstupní motivace byla zaznamenána výjimečně. Převážně bylo pedagogy využíváno průběžné aktivizace žáků prostřednictvím verbálních motivačních impulsů. Ve sledované výuce byla účelně využita auditivní technika, tabulární pomůcky, jazykové příručky, ukázky z beletrie. Stávající učebnice učitelky vhodně kombinovaly doplňujícími výukovými materiály s ohledem na potřeby žáků a dosažení cíle vzdělávání.

Vyučující průběžně hodnotili jednotlivé fáze výuky, posuzovali výsledky učení žáků. K rozvíjení dovedností v sebehodnocení a vzájemném hodnocení žáci nebyli cíleně vedeni.

Vybrané písemnosti žáků byly většinou pečlivě kontrolovány a opravovány.

Úroveň verbálního i neverbálního projevu vyučujících byla velmi dobrá, stejně tak i úroveň interakce a komunikace. Vztahy mezi pedagogy a žáky byly pozitivní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Dějepis

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Odborně a pedagogicky způsobilé učitelky mají písemně zpracované časově-tematické plány, vycházející z požadavků osnov zvoleného vzdělávacího programu. Ve všech sledovaných hodinách bylo využito vstupní motivace. Průběžně byli žáci motivováni pochvalou, vhodným střídáním činností a okamžitou zpětnou vazbou. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla precizní, s ohledem na specifika jednotlivých tříd.

Výuka probíhala v prostorných učebnách. Prostředí je podnětné, žáci jsou obklopeni názornými materiály, mezi které patří obrazy, mapy a odborná literatura. Didaktická technika byla využita ve dvou ze sledovaných hodin. Materiální podmínky výuky mají průměrnou úroveň, část map a odborné literatury je průběžně doplňována.

Psychohygienické zásady výuky byly dodržovány. Obě vyučující organizovaly hodiny tak, aby žáky zaujaly a udržely jejich pozornost. Činnosti byly střídány, byly zařazovány ukázky z literatury, obrazových publikací. Žákům byly zadávány různé nápadité úkoly. Míra pochopení učiva byla zjišťována různými způsoby včetně zábavné formy.

Výuka dějepisu byla odborně správná, náročností přiměřená věku žáků. Zohledňovala i jejich zájmy. Učivo bylo prezentováno v logických souvislostech. Žáci se učili zařazovat historické události v prostoru a času, chápat příčiny a následky dějinného vývoje. Projevovali velmi dobré znalosti i dovednosti, měli dostatek prostoru k vyjadřování. Učili se události hodnotit. Učitelky se snažily objektivně práci žáků hodnotit. Ve třídě vládla příznivá atmosféra.

Žáci dodržovali dohodnutá pravidla chování, učitelky ve vztahu k nim byly vstřícné a ohleduplné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepisu byly hodnoceny jako vynikající.

Rodinná a občanská výchova

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Výuku zabezpečuje pět učitelů, čtyři z nich bez odpovídající aprobační. Učivo mají rozvrženo v časově-tematických plánech rozdílné úrovně, někdy zcela formálních. V průběhu hospitační činnosti byla sledována výuka připravená a realizovaná kvalitně po stránce obsahové, metodické i vzhledem k zabezpečení názorným materiálem ale i výuka zcela nepřipravená. Kvalita vyučovacího procesu neměla přímou souvislost s aprobovaností pedagoga.

Předměty jsou vyučovány v kmenových učebnách. Ve škole je k dispozici potřebné množství odborných příruček, doplňujících publikací a videonahrávek, které jsou ve výuce využívány. Někteří vyučující kopírují pro žáky zajímavé doplňující texty a úkoly, funkčně a efektivně využívají zpětný projektor. Pozitivní byla v některých hodinách spoluúčast žáků na přípravě některé části výuky. V kvalitně připravených hodinách se promyšlenou motivací podařilo navodit pozitivní, dialogu otevřenou atmosféru odpovídající pojetí výchovných předmětů. Zařazovaná skupinová práce rozvíjela smysl žáků pro kooperaci, vzájemnou pomoc a toleranci. Zpravidla byl vytvořen prostor pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Postoje k důležitým oblastem lidského života a pozitivní hodnotové orientace vyplývaly nenásilně z diskusí a hodnocení na základě vlastních poznatků a zkušeností žáků. Interakce a vzájemná komunikace žáků a učitelů byla otevřená a vstřícná.

Část sledované výuky neodpovídala po stránce metodické požadavkům vzdělávacího programu. Stavba hodin a jejich časové rozvržení nebyly promyšlené s ohledem na stanovené výchovně-vzdělávací cíle. Výrazná byla nadměrná verbalizace ze strany vyučujícího, která značně zužovala prostor pro vlastní vyjádření názorů žáků a formulaci jejich postojů. Výuka se vyznačovala i nízkou mírou motivačních prvků, nebyl využit názor ani didaktická technika. Pravidla chování a vzájemné ohleduplnosti byla respektována. Prvky nežádoucího chování zaznamenány nebyly.

Výuka občanské a rodinné výchovy byla z pohledu všech hospitovaných hodin celkově hodnocena jako průměrná.

Matematika

Časová dotace předmětu, obsah učiva i jeho členění do jednotlivých ročníků odpovídá vzdělávacímu programu Základní škola. Časově-tematické plány jsou zpracovány jednotlivými učiteli a mají rozdílnou úroveň. Jsou v souladu s učebními osnovami, respektují návaznost učiva mezi ročníky.

Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla většinou velmi dobrá. Záleželo na přístupu k výuce a na pedagogických schopnostech každého z nich. Stanovené výukové cíle byly ve většině sledovaných hodin reálné, vycházely z probíraného tématu učiva, odpovídaly možnostem a schopnostem žáků a v průběhu vyučovacích hodin se je dařilo plnit.

Výuka předmětu byla vedena třemi odborně a pedagogicky způsobilými učiteli. Hodiny matematiky byly hospitovány v kmenových třídách, kde chyběly pro výuku podnětné nástěnné tabule vzorců, jednotek, geometrických obrazců apod.

Žáci při výuce používali schválené učebnice a další doplňující texty, některé si vyučující sami připravili. Didaktická technika byla v průběhu sledovaných hodin využívána.

Metody a formy práce byly ve většině hodin voleny vhodně vzhledem k věku žáků i k obsahu učiva. Vyučující poskytovali žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro jejich orientaci v praktickém životě. Ne vždy byly dostatečně rozvíjeny intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, abstraktní myšlení i schopnost logického úsudku. V hospitovaných hodinách byl uplatněn převážně klasický frontální způsob výuky s převahou verbální aktivity vyučujících. Žáci byli málo podněcováni vyučujícími problémovými úkoly a při zvolených postupech řešení nebylo učiteli vyžadováno zdůvodnění jednotlivých postupů.

Ve většině vyučovacích hodinách nebyla uplatněna diferenciací odpovídající výkonnosti žáků. V některých hodinách byla zařazována samostatná práce, která pozitivním způsobem motivovala žáky a zvyšovala jejich aktivitu. Ti dokázali samostatně pracovat podle pokynů učitele a celkově prokazovali dobré znalosti a vžitě pracovní návyky. Při samostatné práci byla poskytována individuální pomoc žákům s výukovými problémy. Hodnocením, které prováděli vyučující po splnění zadaného úkolu, získávali žáci zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Otázky vyučujících neprověřovaly pouze mechanické osvojování učiva, ale důraz byl kladen na pochopení vzájemných vztahů a souvislostí. Provedené hodnocení výkonu žáka respektovalo jeho individuální dispozice, bylo objektivní. Žáci jsou vedeni k samostatnosti a zodpovědnosti za své výsledky.

Vztah učitelů a žáků měl charakter vzájemného respektování, který pozitivně ovlivňoval vytvořenou atmosféru.

Celková úroveň výuky matematiky je hodnocena jako průměrná.

Fyzika

Výuka tohoto předmětu probíhá podle schváleného učebního plánu přijatého vzdělávacího programu. Náplň učebních osnov je rozpracována do tematických plánů včetně časového rozvržení učiva. Příprava na hodiny byla ze strany vyučujících zodpovědná. Fyziku vyučují ve škole dva učitelé.

Výuka probíhala většinou v odborné učebně fyziky a chemie, vybavené žákovskými stoly s funkčním rozvodem elektrické energie.

Hospitované hodiny měly převážně tradiční stavbu. Stanovené vyučovací cíle byly plněny. Pedagogové dbali na přiměřené pracovní tempo. V menší míře se v hodinách projevovala vnitřní diferenciacce podle úrovně schopností a individuálních předpokladů žáků. Málo pozornosti bylo věnováno rozvoji komunikativních dovedností, zařazování činnostních prvků výuky a problémových úloh. Ústní projev žáků byl většinou strohý, spíše jednoslovný a někdy málo srozumitelný. Výklad nového učiva byl vždy účinně motivován a podložen aspekty jeho praktického využití, probírané fyzikální jevy byly vždy zdůrazňovány v souvislosti s jejich průběhem v přírodě i v praxi denního života. Ve snaze o zrychlení pracovního tempa občas převládala verbální projev vyučujících.

Pasivita a nezájem žáků přetrvávala v některých hodinách i přes i obsahovou zajímavost učiva. K motivaci a aktivizaci žáků bylo využíváno pozitivní hodnocení, povzbuzování. Výkon žáků při ústním zkoušení byl klasifikován objektivně. Žáci prokazovali dobré znalosti.

Dohodnutá pravidla chování a jednání byla žáky akceptována, nežádoucí chování nebylo v hospitovaných hodinách zaznamenáno.

Výuka fyziky byla hodnocena jako průměrná.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola sleduje úspěšnost žáků při přijímacím řízení na střední školy a v různých soutěžích a olympiádách. Výsledky žáků v olympiádách a soutěžích jsou průběžně zveřejňovány na nástěnce školy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Výuka je realizována v souladu s přijatým vzdělávacím programem. Příprava pedagogů na vyučování byla po stránce organizační, obsahové i v zabezpečení názorným materiálem zpravidla pečlivá a svědomitá. Z pohledu metod a forem práce je většinou uplatňována tradiční frontální výuka, činnostní pojetí požadované přijatým vzdělávacím programem se projevilo menší míře. Kladem sledované výuky, zejména na I. stupni základní školy, bylo respektování vzdělávacích potřeb žáků s vývojovými poruchami učení. Vstupní i průběžná motivace byly zpravidla vhodně uplatňovány. Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky byla většinou otevřená a přátelská, sledovaná výuka probíhala v pozitivní pracovní atmosféře. Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly v uvedených předmětech celkově hodnoceny jako velmi dobré.

SOUČÁSTI ŠKOLY

HODNOCENÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ve školní družině pracují tři vychovatelky. Jejich zkušenosti, erudovanost a nápaditost se projevila v přímé práci s dětmi.

Vychovatelky jsou členkami pedagogické rady. Kontakt a spolupráce s vedením školy v rámci naplňování výchovně-vzdělávacích cílů jsou každodenní a aktuální podle momentální situace. Kontrolní činnost ze strany ředitele školy má bezprostřední vliv na plánování i ve školní družině. Zpracovaný roční plán činnosti vychází z naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy, ze zájmů a potřeb žáků. Organizace činnosti školní družiny se řídí Provozním řádem. Plánování je promyšlené a funkční. Zákonní zástupci žáků jsou o činnosti školní družiny informováni prostřednictvím školní nástěnky, notýsků a žákovských knížek. Dále pak v rámci kulturních vystoupení pro rodiče i veřejnost.

Vychovatelky školní družiny se podle možností dále vzdělávají, navštěvují akce Pedagogického centra v Plzni a Klatovech se zaměřením na výtvarné a rukodělné činnosti.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny jsou na velmi dobré úrovni.

Pro činnost školní družiny jsou vytvořeny velmi příznivé materiálně-technické podmínky. Školní družina má samostatné prostory v pavilonu družin, které vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku. Prostor je členitý a umožňuje vhodným způsobem realizovat odpočinek i různé zájmové činnosti. V částech místností jsou koberce, které slouží ke hrám a aktivitám na zemi. Uspořádání nábytku v místnostech umožňuje vzájemnou komunikaci mezi dětmi i komunikaci mezi žáky a vychovatelkou, zrušeno je frontální uspořádání lavic. Pro výzdobu jsou využity aktuální rukodělné a výtvarné práce žáků převážně z přírodních materiálů. Prostory školní družiny působí příjemným a útulným dojmem.

Školní družina je velmi dobře vybavena konstrukčními stavebnicemi, hrami, sportovním náčiním, materiálem pro výtvarné a rukodělné činnosti, dětskými časopisy a encyklopediemi. Průběžně (podle finančních možností zřizovatele) dochází k dokupování nových stavebnic a her. Pro zájmovou činnost školní družina využívá i další prostory školy. y hřiště, odpočinkového areálu před školou.

Materiálně-technické podmínky školní družiny jsou velmi dobré.

Realizace činnosti školní družiny

Výchovně-vzdělávací činnost školní družiny bezprostředně a nenásilně navazuje na vzdělávací program školy. Žáci aplikují vědomosti získané při výuce ve škole ve výchovném programu školní družiny (poznatky z prvouky, přírodovědy, vlastivědy využívají v rámci turistických a přírodovědných vycházek, v oblasti výchov a v praktických činnostech).

V oblasti celoročního plánování jsou aktivity školní družiny zaměřeny na sezónní činnosti: pohyb v přírodě, sport, turistiku, poznávání přírody a orientaci v ní. Estetické činnosti jsou zaměřeny hlavně na hudební a výtvarné aktivity a praktické dovednosti. Akce prospěšného charakteru se orientují na výzdobu školy, zkrášlování a udržování prostor před školou, účast na veřejných vystoupeních a prezentaci školní družiny. Výrazné pozitivum tkví v aktivní spolupráci školy a školní družiny na přípravě společných veřejných akcí a prezentacích školy na veřejnosti, v oblasti výchovy mimo vyučování a rozvoji zájmových aktivit dětí.

Povinná dokumentace je vedena průkazně, úplně a na platných tiskopisech.

V průběhu konání inspekce nebylo zjištěno porušení žádných právních norem. Vnitřní řád je vyvěšen na přístupném místě a žáci s ním byli seznámeni.

Návaznost výchovně-vzdělávací činnosti na vzdělávací program školy je příkladná. Povinná dokumentace je vedena průkazně.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Průběh činností ve školní družině probíhá podle aktuálních a přirozených potřeb žáků. Zatímco bezprostředně po obědě jsou na programu odpočinkové a relaxační činnosti (odpočinek, četba, individuální činnosti), v rámci odpoledního zaměstnání převažuje řízená činnost: podle podmínek v přírodě, v oddělení či tělocvičně, atd.

Hlediska zdravotní, psychohygienická a pedagogická prolínají veškerou činností. Motivace je nenásilná a účinná, opírá se o pedagogické zásady. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou bezproblémové a korektní.

Sledovaná realizace výchovné práce byla velmi dobře promyšlena a tvůrčí. Při odpočinkových a rekreačních činnostech byla zajištěna pestrost nabídky a dobrovolnost volby činnosti i dostatek času pro individuální práci žáků. Při jednotlivých aktivitách byla rozvíjena komunikace a sociální kontakty. Odpočinková a zájmová činnost probíhala v klidné atmosféře. Žáci byli při jednotlivých činnostech ukázněni a spokojeni, bylo patrné, že se jim ve školní družině líbí. Vychovatelky prokázaly erudovanost a patrné zaujetí pro práci s dětmi.

Organizace a průběh činností ve školní družině splňují její poslání a jsou hodnoceny velmi dobře.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 4/III, které bylo vydáno MěÚ Klatovy je v souladu se zřizovací listinou.

Pro volnočasové aktivity žáků školy je zřízeno 17 zájmových útvarů. Oblibě se těší zejména kroužky s výtvarným zaměřením. Pro velký zájem dětí bylo otevřeno 7 kroužků keramiky. Ve škole pracují dva pěvecké sbory, které se zúčastňují různých přehlídek a soutěží. Tradičně jsou pořádány pro zájemce sportovní pobyty – cyklistické, vodácké a lyžařské. Prostřednictvím Klubu mladého diváka navštěvují žáci druhého stupně divadelní představení v Plzni a Praze. V rámci jazykové výuky jsou pořádány výměnné pobyty dětí s přátelskou školou v Regenu.

V průběhu inspekce bylo provedeno dotazníkové šetření ve prospěch výzkumného úkolu „Stav výuky fyziky v základních školách a ve středních školách“, jehož řešiteli jsou Západočeská univerzita v Plzni, fyzikálně pedagogická sekce Jednoty českých matematiků a fyziků a Česká školní inspekce. Akce proběhla v souladu s projektem výzkumu. Zúčastnili se jí učitelé fyziky a žáci jedné vybrané třídy.

Veškerá dokumentace použitá při šetření žáků byla předána cestou ústředí ČŠI k souhrnnému zpracování pro globální hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání. Učitelé, kteří se dobrovolně zapojili do výzkumu, mohli odeslat záznamové listy přímo zástupci fyzikálně pedagogické sekce JČMF. Údaje, související s výzkumným šetřením, nebyly a nebudou použity k hodnocení školy, které se provádí v rámci inspekční činnosti.

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů

Minimální preventivní program není zpracován. Těžiště péče o žáky spočívá v zajímavé nabídce mimoškolní činnosti a aktivním zapojení školy do soutěží a olympiád i vlastní organizací sportovních soutěží. Eventuální výchovné problémy jsou okamžitě řešeny, podle potřeby jsou konzultovány s odborníky. Prostředí školy je věnována systematická péče, je estetické a podnětné.

Škola se problematikou zabývá, přijatý systém není popsán

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městem Klatovy ze dne 18. června 2002 (číslo jednací neuvedeno)
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Klatovy, čj. 4/III ze dne 1. 9. 1999
3. Učební plán pro školní rok 2002-2003
4. Výroční zpráva o činnosti Základní školy Klatovy, Tolstého 765 za školní rok 2001-2002
5. Povinná dokumentace školy platná pro školní rok 2002-2003
6. Organizační řád s přílohami ze dne 28. srpna 2002
7. Organizace školního roku 2002/03
8. Plán kontrolní činnosti 2002-2003
9. Plán a pravidla hospitační činnosti pro školní rok 2002-2003
10. Hospitační záznamy vedení školy
11. Inspekční zpráva čj. 041 64/98-002150
12. Katalogové listy žáků
13. Třídní výkazy
14. Třídní knihy pro školní rok 2002/2003
15. Vysvědčení pro školní rok 2002/2003
16. Žákovské knížky pro školní rok 2002/2003
17. Písemné práce žáků z matematiky a českého jazyka
18. Provozní řád školní družiny platný pro školní rok 2002/2003
19. Roční plán školní družiny pro školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Realizaci výchovně-vzdělávacího procesu zabezpečuje stabilizovaný pedagogický sbor s vysokou mírou aprobovanosti. Systém vedení zaměstnanců je nově vytvořen s jasnou představou o fungování řídicí struktury. Některé nedostatky v kontrolním systému jsou dány převážně jeho novostí a krátkou dobou trvání.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují realizaci přijatého vzdělávacího programu. Cílevědomě je budováno příjemné estetické prostředí, systematicky je dbáno o čistotu všech prostor školy.

Výuka všech sledovaných předmětů probíhá v souladu se vzdělávacím programem Základní škola, učební osnovy jsou plněny. Z pohledu metod a forem práce je převážně využíván klasický frontální způsob výuky, někdy obohacený činnostními prvky. Přístupem pedagogů k žákům je vytvářeno příznivé edukační prostředí. Škola pečuje o volný čas žáků nabídkou rozsáhlé zájmové činnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marcela Šimková	Marcela Šimková v. r.
Členové týmu	Mgr. Karel Křenek	Mgr. Křenek v. r.
	Mgr. Darina Motlíková	Motlíková v. r.
	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
	Mgr. Bohumil Tichý	Tichý v. r.
	Mgr. Lenka Rusnoková	Lenka Rusnoková v. r.
	Mgr. Jaroslav Štilip	Jaroslav Štilip v. r.

Další zaměstnanci ČŠI

Darina Lišaníková, Helena Pojarová, Dobromila Pittrová, Jana Šimáčková

V Plzni dne 16. května 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. června 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Vítězslav Šklebený

Šklebený v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohroží průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Městský úřad Klatovy, nám Míru 6 339 20 Klatovy	30. 6. 2003	044 375/6-2601

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány